

ІНТЕЛІГЕНТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА УПРАВЛІНСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ОСВІТНЬОГО МЕНЕДЖЕРА

*Дарюга О.А., Васецька Л.В.
Полтава, Україна*

Однією з найпримітніших рис кожного прогресивного суспільства нині стає перехід од суто індустріальних технологій до науково-інформаційних як головної прикмети постіндустріального соціуму, а саме: інформаційного. І ці новітні технології, на відміну від застарілих, переважною мірою базуються не на матеріальній основі й такій же власності, а – на інтелектуальних: на тих, надбаних за віки людством знань, що нині сприймаються (за першою чергою) не інакше, як виключно субстанції виробництва.

І надзвичайно важливо донести це сьогодні кожному студенту фахового закладу. Головна роль при цьому – освітніх менеджерів усіх ланок. Важливо, аби вони у цій своїй діяльності почувалися провідниками зважливо-нового, новітнього, найновішого.

Й ця роль – роль справжньої інтелігенції, про що іноді менеджери забувають у наших реальних, нерідко – шокуючих умовах життя і діяльності, тобто в умовах повсякденної жорсткої невизначеності широкомасштабної війни на тлі пандемії [2].

За В. Огнев'юком [4, с. 10; 5, с. 125] інтелект інтелігента носить у собі власні закони розвою, адже він самодостатній і сам перед собою виставляє завдання, котрі й вирішує. Окрім того, він співпрацює з такими ж інтелектуалами-інтелігентами, котрі разом і утворюють певну сферу особливого духу, унікальної культурної спільноти. Як вважається, інтелігентність – це не лишень високий рівень розумового та емоційного інтелектів плюс моральна культура особистості. Інтелігентність виявляється і в обізнаності, глибині новітніх знань людини [6, с. 212], а нині це – і плідні стосунки „з цифрою”...

При тому враховуємо: можливості переходів до практично нового суспільного ладу, їхні темпи визначаються рівнем саме розвитку інтелігенції у тій чи іншій державі, рівнем її осучасненого наукового потенціалу, котрий, безсумнівно, визначається якістю освіти, а потім і сам визначає якість освіти. Недарма вітчизняний філософ сучасності В. Г. Кремінь акцентує нашу увагу на тому, що „XXI століття не тільки висуває нові вимоги до людини, отже, і до освіти, а й створює нові, раніше небачені можливості для освітньої діяльності. Перш за все те пов'язано із сучасними інформаційними технологіями, комп'ютерною технікою, яка суттєво розширює пізнавальні можливості людини”. За переконанням цього вченого, „...комп'ютер до сучасної освіти вносить дуже значні зміни, аж до можливого перегляду класно-урочної системи організації навчального процесу” [3].

Отже, сучасна, тобто технізована, зокрема „комп'ютеризована”, інтелігенція має привносити нове й нове до управління освітніми фаховими закладами, у тому рахунку й до осучвненої цілеспрямованої

фундаменталізації освіти.

Немало нині точиться дебатів у науковому середовищі щодо необхідності такої фундаменталізації. Адже даний термін часто відразу відштовхує од занурення у це поняття, оскільки має семантичний наліт од усталених, ба навіть заскоружлих стереотипів освітніх платформ минулих віків, якщо не гірше. Насправді ж, як пише науковець С. У. Гончаренко, „Освіту можна вважати фундаментальною, якщо вона являє собою процес такої взаємодії людини з інтелектуальним середовищем, при якому особистість сприймає її для збагачення власного внутрішнього світу і завдяки цьому визріває для примноження потенціалу самого середовища. Завдання фундаментальної освіти – створення оптимального середовища для виховання гнучкого багатогранного мислення, освоєння наукової інформаційної бази і сучасної методології осмислення дійсності, формування внутрішньої потреби в саморозвитку та самоосвіті протягом усього життя людини” [1, с. 2].

Розвиваючи цю тезу, автор зазначає: „Фундаменталізація освіти передбачає істотні зміни в традиційних технологіях навчання... Готувати до життя в невідомому, неозначеному і непередбачуваному світі може лише фундаментальна освіта” [там само]. І таке завдання під силу освітнім менеджерам, які мають у складі своїх компетенцій саме інтелігентність, яка за суттю своєю може успішно лавірувати поміж протиріччями переходів до нового соціуму, навчаючи та виховуючи нове покоління. Завдання непросте. Адже, як вважає В. О. Огнев'юк: „Сучасний освітній процес знаходиться у протиріччі не тільки з сучасністю, але і з майбутнім, оскільки система цінностей, цілей та ідеалів, що функціонують сьогодні в освітньому просторі, не адаптована до майбутнього, котре б влаштувало як усе людство, так і конкретну людину” [4, с. 122].

Отож бо, освіта (її менеджери-інтелігенти) має, окрім усього іншого, діяти надзвичайно тонко: пролонговано-прогностично: бачити за можливості якомога далеко наперед, як це не є складно, можливі й „неможливі” зміни у соціумі, бути практично готовими до радикальних змін як у ньому, так і – в самій собі. Тобто освіта також повинна бути здатною на навчання протягом усього свого існування, як і кожна людина в освіті, яку би при тому роль вона не відігравала; „...тільки взявши найкраще із попередніх освітніх моделей, те, що утворює фундамент і ніколи не застаріває, відмовившись від того, що не має цінності у сучасному світі, що докорінно змінилося, необхідно будувати нову систему освіти, яка буде спроможна забезпечити динамічний розвиток продуктивних сил нашої держави...” [1, с. 121].

Список використаних джерел:

1. Гончаренко С. У. Фундаменталізація професійної освіти як дидактичний принцип. *Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія (наук.-практ. журнал). Вип. 2. НТУ „ХПІ”. 2018. С. 87 – 91. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/159118718.pdf> (дата звернення: 12.01.2023)].*

2. Кардаш Н. Г., Пивовар Н. М. Акцент на людино-центристській парадигмі при прийнятті управлінських рішень в умовах жорсткої невизначеності (пандемія Covid-19 та повномасштабна війна з РФ). *Витоки педагогічної майстерності. ПНПУ ім. В. Г. Короленка. 2023.*
3. Кремень В. Г. Освіта і наука в Україні – інноваційні аспекти. Стратегія. Реалізація. Результати. К., Грамота. 2015. 447 с.
4. Огнев'юк В. О. Актуальні проблеми виховання дітей та молоді в сучасних умовах. URL: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/44494/> (дата звернення: 17.02.2024).
5. Освітологія: витоки наукового напрямку : посібник за ред. В. О. Огнев'юка. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/2737/1/S_Sysoeva_2013_KUBG.pdf (дата звернення: 17.02.1924).
6. Психологія освітнього менеджменту : навч.-метод. посібник. URL: https://archer.chnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1552/1/2021_Maftyn_Psycholog_posib.pdf (дата звернення: 11.02.2024).

«УКРАЇНЬСЬКА МОВА БЕЗСУМНІВНО ІСНУЄ, НЕЮ ГОВОРЯТЬ МІЛЬЙОНИ ЛЮДЕЙ», – В.Г. КОРОЛЕНКО

*Ємець С.А.
Полтава, Україна*

Переглядаючи щоденникові записи В.Г. Короленка, знаходимо фразу «Український язык несомненно существует, на нем говорят миллионы людей...» [1, с. 236]. Перекладаючи вислів, найбільш точним, влучним до слова «несомненно» із синонімічного ряду «безсумнівно, без сумніву, дійсно, явно, авжеж, звичайно, безперечно, поза сумнівом, певно, очевидно...» обираємо слово «безсумнівно»: сам Володимир Галактіонович використовує цей прислівник не як вставне слово, а як уточнюючу обставину, констатуєчи незаперечно: українська мова безсумнівно існує, живе; адже нею говорять мільйони людей! Це – серпень 1919 року. Полтава.

Володимир Галактіонович Короленко – видатний письменник, понадчасовий навчитель і просвітитель, компас і барометр на всі часи, моральний авторитет [3, с.75]. Дитинство та шкільні роки майбутнього письменника пройшли в Житомирі та Рівному; в "Історії мого сучасника" він говорить про свій великий інтерес до творів Т.Г.Шевченка в юнацькі роки: "Намагаюся відновити враження, яке молодь мого покоління отримала зі свого тодішнього знайомства з найпоширенішими творами Шевченка... Це були любов та захоплення". А останні двадцять років Короленко з родиною прожив у Полтаві. Українська мова, українська література, українська культура, усна народна творчість були відомі Короленкові: у своїх творах письменник часто використовує українську норму написання закінчень у словах на *-ою, -єю*: «старою крышей», «густою зеленю», «величавою грустю», «белокурою косою», а також у творах зустрічаємо «хатки», «тополи», «гроши», «панич», «Микита», «пугач», «гайдамаки» та ін.